

کتابنامه امام هادی علیه السلام

سید مجید آب لشکری

چکیده

دهمین اختر تابناک آسمان امامت و ولایت، علی بن محمد علیه السلام که لقبش هادی و نقی و کنیه اش ابوالحسن بود در سال ۲۱۲ هجری در نزدیکی مدینه زاده شد. او در هشت سالگی به امامت رسید و در سوم رجب سال ۲۵۴ هجری به دستور معتز عباسی با زهر به شهادت رسید. او فرزند امام محمد تقی علیه السلام و پدر امام حسن عسکری علیه السلام بود. امام هادی علیه السلام به پاکی زندگی و بندگی خدا شهره بود و بیشتر ساعت‌های شبانه‌روز را به نماز و عبادت پروردگار می‌گذراند.

دوران امامت این امام بزرگوار، یکی از حساس‌ترین دوره‌های تاریخ اسلام بود و شش خلیفه ستمگر و مستبد عباسی در این دوران حکومت کردند. آنان امام هادی علیه السلام را به شدت زیر نظر داشتند و از تماس شیعیان با حضرت جلوگیری می‌کردند. این دوران پرفراز و نشیب، از دیرباز توجه بسیاری از نویسندگان و پژوهشگران مسلمان را به خود جلب کرده؛ به طوری که آثار فراوانی در این زمینه به رشته تحریر درآمده است. اما آثاری که تنها به زندگی، شخصیت، سیره اخلاقی و سخنان امام هادی علیه السلام پرداخته‌اند، شمار کمتری را به خود اختصاص داده‌اند که در این نوشتار، برخی از آنها در قالب چهارده کتاب عربی و بیست کتاب فارسی تقدیم پژوهشگران می‌شود.

واژگان کلیدی: امام هادی علیه السلام، کتابنامه، کتاب فارسی، کتاب عربی.

الف. کتاب‌های عربی

۱. الامام الهادی قدوة و أسوه، سيد محمد تقی المدرسی، مكتب العلامة المدرسی، تهران، ۱۴۲۰ق، ۷۱ صفحه.
۲. حياة الامام الهادی عليه السلام، محمد جواد الطبسی، انتشارات فیض کاشانی، قم، ۱۴۲۶ق، ۵۱۱ صفحه.
۳. موسوعة الامام الهادی عليه السلام، ۴ جلد، ابو الفضل طباطبائی اشکدری، مهدی اسماعیلی، مؤسسه ولی عصر عليه السلام، قم، ۱۴۲۴ق، ۲۱۰۹ صفحه.
۴. فی رحاب الامامین الجواد والهادی عليه السلام، فوزی آل سیف، دارالمحجة البيضاء، عربستان سعودی، ۲۰۰۵م.
۵. فی رحاب رسول الله صلى الله عليه وآله واهل بيته عليهم السلام ۱۳ - ۱۶، هاشم موسوی، المشرق للثقافة والنشر، تهران، ۱۳۸۰ش، ۶۶ صفحه.
۶. سيرة الامام العاشر علی الهادی عليه السلام، عبدالرزاق شاکر البدر، دیوان، بغداد.
۷. سيرة الائمة علی الهادی عليه السلام، الامام العسکری عليه السلام، المهدي المنتظر عليه السلام (سلسلة حياة الرسول واهل بيته عليهم السلام)، محمدرضا عباس و محمد الدباغ، دارالمحجة البيضاء، بیروت، ۲۰۰۴م.
۸. الامام الهادی عليه السلام، لجنة التألیف مؤسسة البلاغ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران، ۱۰۳ صفحه.
۹. مسند الامام أبي الحسن علی بن محمد، عزیزالله عطاردی، کنگره جهانی حضرت رضا عليه السلام، مشهد، ۱۴۱۴ق، ۴۰۰ صفحه.

۱۰. منهاج التحرك عند الامام الهادي عليه السلام، نجف على مهاجر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي، تهران، ۱۸۳ صفحه.
۱۱. لمحات من حياة الامام الهادي عليه السلام، محمدرضا سيويه، آستان قدس رضوي، مشهد، ۱۴۱۳ق، ۱۳۴ صفحه.
۱۲. اعلام الهداية، ج ۱۲، الامام على بن محمد الهادي عليه السلام، گروه نويسندگان، المجمع العالمي لاهل البيت عليهم السلام، قم، ۱۴۲۲ق، ۲۴۴ صفحه.
۱۳. موسوعة المصطفى والعترة، ج ۱۴، على بن الهادي عليه السلام، حسين الشاكري، نشر الهادي، قم، ۱۴۱۸ق.
۱۴. النور الهادي إلى الاصحاب الامام الهادي عليه السلام، عبدالحسين الشبستري، المكتبة التاريخيه المختصه، قم، ۱۴۲۱ق، ۳۶۰ صفحه.

ب. کتاب‌های فارسی

۱. امام هادی عليه السلام قهرمان شکست‌ناپذیر عصر متوکل، محمدرسول دریایی، انتشارات وهاج، ۱۳۳۶ق، ۲۹۴ صفحه.
۲. امام هادی عليه السلام و نهضت علویان، محمدرسول دریایی، رسالت قلم، ۳۶۱ صفحه.
۳. سیره امام هادی عليه السلام با حاکمان قصر و قاضیان عصر، کامل سلیمان، ترجمه سید محمد صالحی، چاپ اول، انتشارات یاس بهشت، تهران ۱۳۹۴، ۳۵۲ صفحه.
۴. ستارگان درخشان، ج ۱۲، سرگذشت حضرت امام علی النقی عليه السلام، محمدجواد نجفی، کتاب‌فروشی اسلامیة، ۱۷۶ صفحه.
۵. مشکات هدایت، پژوهشی در زندگی امام هادی عليه السلام، ابوالفضل هادی منش، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۶ صفحه.
۶. زندگی امام هادی عليه السلام، باقر شریف القرشی، ترجمه سید حسین اسلامی، چاپ دوم، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۷۵ش، ۴۰۰ صفحه.
۷. زندگانی دهمین پیشوای شیعه حضرت هادی عليه السلام، مرتضی مدرسی چهاردهی، انتشارات غدیر، تهران، ۱۳۵۲ش، ۲۵۶ صفحه.

۸. امام هادی علیه السلام، دهمین پیشوای معصوم، عقیقی بخشایشی، انتشارات نسل جوان، ۱۳۵۷ش، ۱۱۲ صفحه.
۹. تحلیلی از دوران دهمین خورشید امامت، امام هادی علیه السلام، سید محمد حسینی، علی رفیعی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۷۰ش، ۶۳۰ صفحه.
۱۰. صحیفه امام هادی علیه السلام، جواد قیومی اصفهانی، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۸۱ش، ۴۳۱ صفحه.
۱۱. خورشید هدایت، پیشوای دهم امام علی بن محمد الهادی علیه السلام، هیئت تحریریه مؤسسه در راه حق، انتشارات مؤسسه در راه حق، ۶۹ صفحه.
۱۲. فرهنگ جامع سخنان امام هادی علیه السلام، گروه حدیث پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام، ترجمه علی مؤیدی، نشر معروف، ۱۳۸۰ش، ۵۹۰ صفحه.
۱۳. سیره عملی اهل بیت علیهم السلام، حضرت امام علی النقی الهادی علیه السلام، سید کاظم ارفع، انتشارات فیض کاشانی، ۶۳ صفحه.
۱۴. چشمه‌های نور، امام هادی علیه السلام، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸ش، ۱۳۸ صفحه.
۱۵. زندگی‌نامه امام هادی علیه السلام (به همراه چهل حدیث و چهل داستان)، چاپ اول، سید محمد اخلاص حسینی، اوج علم، ۱۳۹۰ش، ۷۲ صفحه.
۱۶. شمیم هدایت، زندگی امام هادی علیه السلام، چاپ اول، شیرین پاک‌نیا، مؤسسه انتشارات مشهور ۱۳۸۵ش، ۱۳۳ صفحه.
۱۷. سیره امام هادی علیه السلام، چاپ اول، سید غلامحسین صادقی، انتشارات زائر، ۱۳۹۳ش، ۱۸۸ صفحه.
۱۸. برگزیدگان حضرت امام هادی علیه السلام، چاپ سوم، مهدی رحیمی، انتشارات بنیاد بعثت، قم، ۱۳۷۵، ۱۰۸ صفحه.
۱۹. امام هادی النقی علیه السلام، داستان‌هایی از زندگی امام هادی النقی علیه السلام، فرزانه حیدری، انتشارات بهار دل‌ها، چاپ اول، ۱۳۹۲ش، ۷۸ صفحه.
۲۰. ناسخ التواریخ، زندگی حضرت امام علی النقی علیه السلام، عباسقلی خان بن میرزا محمد تقی خان سپهر، کتاب‌فروشی اسلامیة، تهران ۱۳۵۸ش.